F788/7194

წელიწადი 1-ლი. გაზ. ფასი 3 შაური. ტელეფონი № 76. პარასკევი სექტემბრის 1—(14) 1917

ჩვენი ქვეყანა

გაზეთის ფასი:

თვიურათ . . . . 3 მან.

ოთხი თვით . . . [illegible]

ცალკე ნუმერი . . . 3 [illegible]

განცხადების ფასი:

პირველ გვერდზე [illegible]

უკანასკნელ გვერდზე [illegible]

ქალაქ გარედან მიღებული განცხადება ღირს ერთი ორათ სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭვდა თითოჯერ არა უმეტეს სამი გამომცხადებლისა, ნაშუადღევს 2 საათ. 6 მ. 2 საათის შემდეგ 7 მ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახში. კანტორა ღია დილის 9—2 საათამდის, და საღამოს 5—8 საათამდის, კვირა-უქმე დღეების გარდა.

№ 116 ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 116

ხელის მომწერთა საყურადღებოთ

გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ კანტორა სთხოვს ხელის მომწერთ, რომელთაც ვადა გაუთავდა ან უთავდება დროზე შემოიტანონ ხვედრი ფული უკიდურეს შემთხვევაში კანტორა იძულებულ იქნება შესწყვიტოს გაზეთის გზავნა.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 8—2 და საღამოს 7—9—დე პარტიის კანცელარიაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. „ჩვენი ქვეყნის“ რედაქციასთან.

1795

იქვე შეიძლება მოითხოვოთ შემდეგი გამოცემანი:

1. საქართ. ეროვნულ-დემოკრ. პარტიის პროგრამა.
2. ვ. წერეთელი. შეიძლება თუ არა მოისპოს კერძო საკუთრება მიწაზე.
3. ვ. წერეთელი. 1783 წ. ტრაქტატი, ავტონომია და ფედერაცია.
4. ტ. მარგველაშვილი. ჩვენი ეკონომიური აღორძინების საშუალებანი.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ბათომის კომიტეტი

ამით აცხადებს ბათომში მცხოვრებ წევრთა და თანამოაზრეთა საყურადღებოთ, რომ პარტიის ბიურო აგვისტოს 16-დან გადატანილია ახალ ბინაზე: გურიის შესახვევი №6 გოგიტიძის სახლი აქვე არის პარტიის სალექციო დარბაზი. აქვე შეიძლება პარტიის წევრათ ჩაწერა და ყოველ გვარი ცნობების მიღება პარტიის ცხოვრებიდან დილის 10-3 საათამდე და საღამოს 6-8-მდე.

დაწესებულებათა და კერძო პირებსაც ვთხოვთ, წერილები ამავე მისამართით გამოგვიგზავნონ.

ბათომის კომიტეტი.

ელექტრო „ამპირი“ თეატრი

აგვისტოს 31 და ეკენისთვის 1, 2 და 3 ნაჩვენები იქნება საუცხოვო სურათი:

თავისუფლების სიმღერა

მხატვრული დრამა 5 ნაწილათ ვ. გ. ორლოვისა და ვ. გ. გაიდაროვის მონაწ.

ელექტრო „რადიუმი“ თეატრი

[აგ]ვისტოს 31 და ეკენისთვის 1, 2 და 3 ნაჩვენები იქნება მხატვრული დრამა

ქმარა სისხლი!

[5 ნ]აწილათ ო. ი. გზოვსაიას, ვ. გაიდაროვისა და ნ. პანოვის მონაწილეობით.

მოვიდა და იყიდება ყველა წიგნის მაღაზიაში

ტიტე მარგველაშვილის წიგნი

[ჩ]ვენი ეკონომიური აღორძინების საშუალებანი

[ფასი] ერთი მან. მთავარი საწყობი წიგნის მაღაზიაში: „მთავრიშვილი და ამხ.“

[illegible] ერთო განათლების და მოსამზადებელი უფლებიანი კურსების [illegible]ლთა კოლეგია ამით აცხადებს, რომ ქალაქ ქუთაისში მან გახსნა

[illegible]ანი გიმნაზია

[illegible] ით აღჭურვილი.

[illegible] ოასი სამი მოსამზადებელი განყოფილებით.

[illegible] კოიბოოთ, დანარჩენ კლესებში კი შე-

[illegible] წყებითი სასწავლებლებიდგან შე-

[illegible] თ. იმავე სასწავლებლის კურს

[illegible] ელათ. მათ და ამ გიმნაზიის

[illegible] პენ გაკვეთილებს.

[illegible] პირ), სახლი №3.

[illegible] ოაზიაში

ქუთაისის რეალური სასწავლებელი

ამით აცხადებს, რომ იქ თავისუფალია ქართული ენის შტატის მასწავლებლის ადგილი. მსურველთ შეუძლიათ თხოვნით მიმართონ ამავე სასწავლებლის პედაგოგიურ საბჭოს.

ექიმი **შალვა კოკოჩაშვილი** იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფთ დღის 12—2 და საღამოს 5—7. მისამართი: თბილისის ქუჩა, № 46. ტელეფ. 87.

კონტრ-რევოლუცია და საქართველო.

რევოლუციის დაწყებისთანავე ერთი დიდი შეცდომა მოუვიდა პარტიებს: ყოველ მათგანს სურდა დაუყოვნებლივ თვისი პროგრამა სისრულეში მოეყვანა: უპირველესად, რა თქმა უნდა, პარტიებმა დაიპირეს პოზიციები, საზოგადოებრივისა და სახელმწიფო დაწესებულებათა მეთაურობა ხელში ჩაიგდეს; ასეთს წამს ყურადღებას აქცევდენ პიროვნების მომზადებას კი არა, არამედ მის რევოლუციის სახელს და მის ამა თუ იმ პარტიაში მუშაობას.

მგრამ რევოლუციონერობა სხვა არის და სახელმწიფოს ნაზი მექანიზმის მოვლა კიდევ სხვა..

წრფელი და მაღალი სურვილები ერთი საქმეა და მათი განხორციელება მეორე.

ჯარის წესდების შეცვლა საჭირო იყო მაგრამ იმ დისციპლინის დარღვევა, რომელიც ჯარს ასულდგმულებს, ვერ აპატია რუსეთის საზოგადოებამ მთავრობას...

ლმობიერების წინააღმდეგი არავინ არის, მაგრამ მთელი რუსეთის აღრევის მსურველებთან **მხოლოდ** მოლაპარაკების მართვა, მათთან კამათი და მუდარა, საჩქაროთ გადაჭრილი ზომების მიღების მაგიერ მოსალოდნელი იყო, უკმაყოფილებას გამოიწვევდა.

მოუფიქრებელი მოუმზადებელი, მარტო კეთილ თეორიებზე დამყარებული რეფორმა მიწადმფლობელობისა ჰქმნიდა ნელ-ნელა ისეთს სულიერს განწყობილებას, რომელსაც უნდა მოყოლოდა კორნილოვი და მისი ამქრები.

კონტრ-რევოლუციით დიდხანს აშინებდენ ერთმანეთს პარტიები.

მოწინააღმდეგის ყოველ არა სასურველ ნაბიჯს კონტრ რევოლუციის სახელით ნათლავდენ.

კონტრ-რევოლუცია კი, როგორც წინათ ვსთქვით, სწორედ ეხლა იწყება და მისი ნიადაგი სწორედ იმან შექმნა, რომ პარტიები ასე ხშირათ უსაბუთოდ ახვევდენ მას თავზე პარტიულ მოწინააღმდეგეს, რომელიც უფრო ხშირათ რევოლუციის დიდი მოტრფიალეც იყო.

ჩვენი აზრის სიმართლეს ისიც ამტკიცებს, რომ კორნილოვს მხარს უჭერენ სულ სხვა და სხვა მიმართულებისა და იდეების მიმდევარნი.

აქ ყოფილა ცნობილი შავრაზმელი პურიშკევიჩი, ოქტიაბრისტი გუჩკოვი, მრავალი ჯარის კაცი რომელიც რევოლუციას აღტაცებით შეხვდა, კაზაკები მინისტრის თანაშემწე, გენერლები, ლვოვი და მრავალი სხვა, რომელთა სახელები და ვინაობა ჯერ გამოურკვეველია.

დღეს საქართველოს მდგომარეობა, პოზიცია განსაკუთრებულ დაკვირვებას თხოულობს.

„რევოლუცია საქართველომ ტელეგრამით მიიღო“ და აღტაცებით შეუდგა ადგილობრივ მის გამა[illegible] რევოლ[უ]ციის [illegible]ეგების კე[illegible] მართ[illegible]

მართალია, სოციალისტ მინისტრთა და ლიბერალ-რადიკალთა მთავრობანი ჩვენს კანონიერს მოთხოვნილებებს ხშირად გვერდს უხვევენ, მაგრამ რუსეთის ფარგლებში ქართველ ერს უნდა ჰქონდეს იმედი მხოლოდ და მარტო მემარცხენე ელემენტებისა... და არა იმიტომ, რომ მათ ჩვენ, როგორც ერი უფრო უყვარდეთ, უფრო პატივს-გვცემდენ, უფრო სურდეთ ჩვენი ბედნიერება და განვითარება, არამედ იმიტომ, რომ ძნელია უარი უთხრა სხვებს იმ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაში, რომელნიც თვით შენ ბრძოლით მოიპოვე...

სხვა რომ არაფერი იყოს რუსეთის მოღვაწეებს ერთმანერთის შერცხვებათ...

ქართველი ერი კვლავინდებურათ ზურგს გაუმაგრებს რუსეთის მოწინავე წრეებს, ახალმთავრობას, თუნდაც ბრძოლა საბედისწერო გამოდგეს!.

და აი ამისთვის არის საჭირო მთელი ქართველი ერის შეერთება, პარტიული უთანხმოების მინიმუმამდე მიყვანა და ერთი ხელმძღვანელი ორგანოს დაქვემდებარება ყოველი ქართველისა... ასეთი ორგანოს შექმნა, რომელიც აღჭურვილი იქნება არა მარტო ზნეობრივ და მორალურ გავლენით, არამედ უფლებით, რომ ურჩნი დაუმორჩილონ საერთო ზრახვას...

კორნილოვი და მისი კომპანია, ადვილი შესაძლებელია, აი ეხლა, როცა წერილს ვწერთ, უკვე დამორჩილებულნი იყვნენ, მაგრამ მათი სული დიდხანს შავაჩრდილათ იტრიალებს რუსეთში, კორნილოვის აჯანყება უმთავრესად საყურადღებოა, როგორც ერთგვარი გაფრთხილება; იგი გვაგონებს, რომ სახელმწიფოს მართვა ისე, როგოგორც დღემდე, ამ ექვსი თვის განმავლობაში, წარმოებდა, შეუძლებელია. საქართველოს არ შეუძლია თვისი სვე-ბედი, თვისი მოქალაქოებრივი თავისუფლება უცხოთა საბურთალოდ გახადოს.

თვით რუსეთში თავისუფლების გამაგრება დაბეჯითებით მოითხოვს განაპირა მხარეების, მცირე ერების დარაზმვას.

ცენტრმა მოიპოვა თავისუფლება; მისი შენახვა კი ყველას ვალდებულებას შეადგენს.

Argon.

რუსეთი და მოკავშირენი.

ლოიდ ჯორჯმა დეპუტატთა პალატაში განაცხადა: „რუსეთი კიდეც რომ გამოეთიშოს ოთხთა შეთანხმებას და სეპარატიული ზავით შეეკრას გერმანეთს, მოკავშირენი (ინგლისი და საფრანგეთი) ამით არაფერს დაკარგავენ. ისინი მტკიცე რწმენით მედგრათ განაგრძობენ ომს ვილჰელმის ძლიერების გასატეხათო“.

რა მწარე სიტყვებია. როგორ აშკარავდება დაბრიყვების და ვერაგობის პოლიტიკა.

როდესაც რუსეთის ლაშქარი მხნეთ აწარმოებდა ომს, მაშინ ინგლისელებს და ფრანგებს რუსეთის ქება-დიდება ეკერათ პირზე. მსოფლიო ომის მთელი სიმძიმე რუსეთის კისერზე ჩამოწვა. ინგლისელებს [illegible] განმავლობაში [illegible]

[illegible]

კი არ შეიძლება. თვითმპყრობელობის დროს რუსეთმა დაჰკარგა პოლონეთის სამეფო და ესტონეთის სამი გუბერნია. რევოლუციამ უკუღმა წაიყვანა რუსეთის სახელმწიფოს ჭემი. რუსეთი უკვე აღარ არის ევროპის ძლიერ სახელმწიფოთა წრეში. რევოლუციის პირველ ხანებში ბევრი მისაღებად სთვლიდა სეპარატიულ ზავს. უმრავლესობა კი უკონტრიბუციო, უანექსიო და საპატიო ზავზე ლაპარაკობდა. დემოკრატიას იმედი ჰქონდა მოკავშირეთა დემოკრატიისა. რუსეთში ეგონათ, რომ რუსეთის რევოლუცია გარეშე ქვეყნებისთვისაც ისე ძვირფასი იყო, როგორც რუსეთში. სინამდვილეში სულ სხვა მოხდა. მწარე განსაცდელში ჩავარდნილ რუსეთს, როდესაც მას შეესია გერმანეთის ლაშქარი და აქუცმაცებს, მოკავშირე ინგლისი ლოიდ-ჯორჯის პირით აცხადებს, რუსეთი ჩვენთვის დიდს არაფერს წარმოადგენსო. ფრანგული ჟურნალი „პტი-პარიზიენი“ სწერდა, თუ რუსეთი სეპარატიულ ზავს შეკრავს, მაშინ მას იაპონია აზიის სამფლობელოებს (ალბათ ციმბირს) ჩამოართმევსო. გვიან ამცნობენ თავის გულისთქმას მოკავშირენი რუსეთს. გამარჯვებული გერმანეთი შეუჩერებლივ მოდის, შინაური შფოთიც გამძვინვარდა. გენერალი კორნილოვი დრ. მთავრობას ებრძვის. ინგლისი და საფრანგეთი კი თავის პირად საქმეს განაგრძობენ. არც დემოკრატია, არც ბურჟუაზია რუსეთისთვის გულს არ იტკივებს. რუსეთი დარჩა ბედის მიერ დაცინული.

მსოფლიო ომი საზამთრო კომპანიას უახლოვდება და რუსეთის ასპარეზზე აპირებს ყველა ანგარიშების გასწორებას. მოკავშირეთა საქციელი ნათელყოფს, იმ გარემოებას, თუ როგორ ეგოისტურ მიზნებით ხელმძღვანელობენ დღევანდელი განათლებული სახელმწიფონი. სანამდის ძალას ხედავენ, პატივსცემაც აქვთ და მორიდებაც—დასუსტებულს კი განზე რიყავენ...

ცხადია, თუ როგორი დამცველი იქნებიან ასეთი სახელმწიფოები ჩაგრულ ერთა ინტერესებისა და ერთა თავისუფალ თვითგამორკვევის პრინციპისა.

სერ.

კათალიკოსის არჩევნების გამო.

117 წლის ტყვეობის შემდგომ საქართველოს ეღირსა, ეკლესის გამგებელი სულიერი მამა თვითონვე აირჩიოს. სასიხარულო დროა! განვლილმა მონობამ ყოველგვარათ გაძარცვა ივერიის ეკლესია. მაღალი პატიოსნება შეილახა, ძვირფასი საგანძურები წარიტაცეს... ძველმა დაქცეულმა რეჟიმმა საქართველოს ეკლესია თავის ქვენა მიზნების განსახორციელებელ მანქანათ გაიხადა. ხალხს გულ[illegible] გაუტყდა ეკლესიაზე. ხალხს სცხვენო[და] საყდარში შესვლა, რადგან იქ სათნო[ე]ბის და ფიქრთმოსვენების მაგივრათ მხ[ო]ლოთ ბოროტებას სჭვრეტდა. ასე [illegible] გუშინ, მაგრამ ასე ვეღარ იქნება [illegible]

უძველეს მართლმადიდებელ [illegible] დღეს საშუალება ეძლევა თა[illegible] კვლავ აღიმაღლოს დამცირ[illegible] და აღადგინოს სიწმინდე.

სრულიად საქართველო[ს] [illegible] თვის 8-ს თბილისში 1[illegible] პირველათ ირჩევს სუ[illegible] ნისთვის 8 ყოველ ქ[illegible] ნიერი წამია. დარღ[illegible] რების აღდ[illegible]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არჩეული კომპანიის გამწვავება ამ [illegible] დიდათ მავნებელი და დამამცირებელი იქნება. პირადული ინტერესი, [illegible] მოდგომა არ უნდა გამოჩნდეს [illegible]. კათოლიკოსის არჩევანი უნდა მოხდეს ერთის თქმით, მთელი ერის [illegible].

ამ აზრით მივიდეთ ენკენისთვის 8-ს თბილისში და ყველამ შეერთებულათ [illegible] ქართველობის თავის უფლების პირველი [illegible].

ვინატრით, რომ ქართული ეკლესიის დიადი მცნება-კეთილშობილება მალე დაგვიბრუნდება და ქართველი ერი კვლავ განახლდება იძულებით ჩაფერფლილ სულიერ ტაძრის მოკრძალებით სიყვარულს!

ი. იმერელი.

ქართული პრესა.

კორნილოვის აჯანყება.

გაზ. „საქართველოში“ ბ. გ. ქ. არკვევს გენერალ კორნილოვის გამოსვლის მნიშვნელობას. ივა [illegible] წერს:

გენერალ კორნილოვის კონტრ რევოლუციური ჯარი პეტროგრადს მიუახლოვდა, მაგრამ საეჭვოა რომ რიგისა და ტარნოპოლის გმირმა რევოლუციურ ჯართან შეტაკებაში აღადგინოს სამხედრო სახელი, რომელიც გერმანელ და ავსტრიელ ჯართან შეტაკებაში დამარხა. გუშინდელი ეროვნული გმირი, რომლის გამოსვლის დროს თითქმის მთელი მოსკოვის სახელმწიფო თათბირი ფეხზე ადგა, დღეს უკუღმართ ბედის მაძიებლად და სახელმწიფო მოღალატედ არის აღიარებული. და მასთან სოლიდარობის გამოცხადებას გაურბიან თვით უკიდურესი რეაქციური ელემენტები, რომელნიც გულში ალბად თანაუგრძნობენ. მხოლოდ სამხრეთ დასავლეთის ფრონტის სარდალი დენიკინი და ორიოდე შტაბის გენერალი გაიზიარებენ კორნილოვის ბედს.

მაგრამ თუნდა მოლოდინის წინააღმდეგ გენერალმა კორნილოვმა გაიმარჯვოს და პეტროგრადში შევიდეს, კონტრ-რევოლუციას ჯერ ჯერობით მტკიცე ნიადაგი არა აქვს რუსეთში. რევოლუციის დროს სატახტო ქალაქი მთელს სახელმწიფოს მეთაურობდა და ცენტრის ხელში ჩაგდება მთელი ქვეყნის ხელში ჩაგდებას მოასწავებდა. მაგრამ ძნელი წარმოსადგენია, რომ ასევე იყოს კონტრ-რევოლუციის ხანაშიც. უკანასკნელი ექვსი თვის განმავლობაში თვითეული პროვინცია და განაპირა კუთხე არა ნაკლებ ინტენსიურ პოლიტიკურ მუშაობას აწარმოებდა, ვიდრე თვით პეტროგრადი. აქ შეიქმნა რევოლუციური თვითმართველობები და ორგანიზაციები, რომელნიც მზად არიან მახვილით ხელში მოპოებული უფლებები დაიცვან თავდამსხმელებისაგან. ეს განსაკუთრებით ჩვენს სამშობლოზე შეიძლება ითქვას, სადაც ხალხში მეტი სახელმწიფოებრივი ინსტიქტი და გამოცდილება გამოამჟღავნა, ვიდრე შიდა რუსეთში ან სხვა განაპირა კუთხეებში.

დროებითი მთავრობის მეცდომებმა გააადვილეს კორნილოვის ავანტიურა. კერენსკიმ უსაზღვრო ნდობით აღჭურვა ეს სარდალი, რომელსაც წარსულში ბევრი საინტერესო თავგადასავალი ჰქონდა, მაგრამ არც ერთი მნიშვნელოვანი სამხედრო გამარჯვება არ ხვდომია წილად. ახლა თვით ბრმებისთვისაც კი ნათელია, თუ რისთვის თხოულობდა მოსკოვის თათბირზე გენერალი კორნილოვი სამხედრო კომიტეტების დაშლასა და მკაცრი დისციპლინის აღდგენას. მაგრამ თვით თათბირის დროს მთავრობის წარმომადგენლებმა ვერ განსჭვრიტეს გენერლის მუხანათობა და მისი კონტრ-რევოლუციური ზრახვანი [illegible] მოაწერეს. ეხლა ეს [illegible] ველური დივიზიის [illegible], რათა რიგის დამთმობის [illegible]

[illegible]

გენ. კორნილოვის ამხედრება დრ. მთავრობის წინააღმდეგ.

პ. დ. ს.

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

კერენსკის მიმართვა რკინის გზის მოხელეთადმი.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. მინისტრ-თავმჯდომარემ ხელი მოაწერა რკინის გზის მოხელეთადმი მიმართულ შემდეგ მოწოდებას: „რუსეთის ბედი უმეტესად თქვენს ხელშია. თქვენ გვიშველეთ თავის **დროზე** ძველ მთავრობის ჩამოგდებაში, თქვენ უნდა დაიცვათ რევოლუციით შენაძენი. არც ერთი ბრძანება გენერალ კორნილოვისა არ უნდა აასრულოთ. აასრულეთ მხოლოდ დროებითი მთავრობის ნება, ვინაიდან იგი რუსეთის ერის ნება სურვილია.

მინისტრ-თავმჯდომარე **კერენსკი.**

ბრძანება ბალტიის ფლოტს.

ჰელსინგფორსი. აგვისტოს 28. ბალტიის ფლოტის უფროსმა ადმირალმა **რაზვოზოვმა** შემდეგი ბრძანება გამოსცა: გახსოვდეთ, რომ მხოლოდ ფლოტი შესძლებს წინააღმდეგობა გაუწიოს მტრის უკანასკნელ შემოტევას. ზურგში ბრძოლამ თქვენ არ უნდა შეგაძრწუნოთ, ჩვენ ყოველის უყაროდ უნდა ვასრულოთ დროებით მთავრობის ბრძანება.

ბალტიის ფლოტის კომიტეტების განცხადება.

ჰელსინგფორსი. აგვისტოს 28. ბალტიის ფლოტის ცენტრალმა კომიტეტმა მოწოდება დაუგზავნა თავის ყველა ნაწილებს, რომ დაიცვან მშვიდობიანობა და ერთგულება დროებითი მთავრობისა. გაუგზავნეს აგრეთვე ტელეგრამები კერენსკის და სრულიად რუსეთის აღმასრულებელ კომიტეტს, რომელშიაც უცხადებენ ერთგულებას და თხოულობენ კორნილოვის და მის მომხრეთა დატუსაღებას.

დონელ ყაზახთა პოლკის ერთგულება.

კიევი. აგვისტოს 28. დონელ ყაზახთა პოლკმა განაცხადა, იგი მთავრობად მხოლოდ დროებით მთავრობას ცნობს.

დროებით მთავრობის ბრძანება მმართებელ სენატისადმი.

პეტროგრადი. აგვისტოს 20. უმაღლესი მთავარსარდალი ინფანტერიის გენერალი ლავრი კორნილოვი ირიცხება უმაღლეს მთავარსარდლის თანამდებობიდან და ამბოხებისათვის მიცემულია სასამართლოში. უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბის უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი ლუკომსკი გადაყენებულია და სასამართლოში მიცემული. სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის მთავარსარდალი გენერალ-ლეიტენანტი, დენიკინი გადაყენებულია და სასამართლოშია მიცემული. ასევე სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის შტაბის უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი მარკოვი. მინისტრ-თავმჯდომარე **კერენსკი**, სამხედრო სამინისტროს გამგე **სავინკოვი.**

მინისტრ-თავმჯდომარის მოადგილე ნეკრასოვის განცხადება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. მინისტრ-თავმჯდომარის მოადგილე ნეკრასოვმა ჟურნალისტებთან საუბრის დროს განაცხადა, საერთო პოლიტიკური მდგომარეობა საიმედოა. ფრონტების ყველა უფროსები **დენიკინის** გარდა დროებით მთავრობას უჭერენ მხარს. მთავრობა ფიქრობს, რომ კორნილოვის რაზმი შეცდომაში შეიყვანეს. მას ჩააგონეს, თითქოს დროებით მთავრობა იწვევდეს პეტროგრადში ბოლშევიკების წინააღმდეგ საბრძოლველად. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ საქმე სისხლის ღვრამდის არ მივა. მთავრობა ზომებს ღებულობს, რომ ჩააგონოს კორნილოვის რაზმს თუ რაშია საქმე. უნდა გავრცელდეს, რომ კორნილოვის გამოსვლა ადრევე მზადდებოდა. მთავრობამ იცის, რომ [illegible]

[illegible]

გერმანია. ეს დაინახეს ბოლშევიკებმა და მწარე გამოცდილებიდან პრაქტიკული დასკვნაც გააკეთეს. ბოლოს ალბად დროებითი მთავრობაც იძულებული გახდება ეს დასკვნა გაიზიაროს.

დაუჭერს მხარს. ამას მრავალი დეპეშებიც მოწმობენ. დასასრულ ნეკრასოვმა აღნიშნა, რომ ხალხის თავისუფლების პარტიას, როგორც სახელმწიფო პარტიას, არ შეეძლო კორნილოვის შეთქმულობაში მონაწილეობა მიეღო. საუბარი შემდეგი სიტყვებით დაათავა. მთავრობა ყოველივე ზომებს ღებულობს სამოქალაქო ომის თავიდან ასაცილებლადო.

ცნობა პირდაპირი მავთულით

ხალხის თავისუფლების ფრაქციის მინისტრებმა განუცხადეს კერენსკის, სამინისტროს წევრებად დავრჩებით იმ პირობით, თუ ყველა ღონისძიებანი შეთქმულების ჩასაქრობად მთავრობის ყველა წევრთა თანდასწრებით იქნება შემუშავებულიო. დროებითი მთავრობის წევრთა უმრავლესობამ არ შეიწყნარა აღნიშნული განცხადება და განცხადების მეტანი მინისტრები სამსახურიდან გადადგნენ. გამოირკვა, რომ რამდენიმე დღის წინად გენერალი კორნილოვი მილიუკოვს მთავარ ბანაკში იწვევდა, მაგრამ მილიუკოვი არ წავიდა. ახლა მილიუკოვი წინადადებას აძლევს კერენსკის, ჩემს თავზე მივიღებ მოლაპარაკებას დროებითი მთავრობისა და კორნილოვის შორის კონფლიქტის მოსასპობადო. კერენსკიმ განუცხადა, დროებით მთავრობას სრულებით აზრად არ აქვს რაიმე მოლაპარაკება გამართოს კორნილოვთან შეთანხმების შესახებ; მთავრობა მოითხოვს, კორნილოვი საკსებით დამორჩილდეს მასო.

ინგლისის ელჩის ბიუკენენის ბინაზე თათბირი მოხდა, საცა გარეშე საქმეთა მინისტრმა ტერეშჩენკომ მოკავშირე სახელმწიფოთა ელჩებს საქმის ვითარება მოახსენა.

მტკიცდება პურიშკევიჩის დატუსაღება.

ღალატით მოკლულ იქმნა სამხრეთ დასავლეთის ფრონტზე დივიზიის უფროსი სტეფანოვიჩი.

პეტროგრადის საოლქო ჯარის უფროსი

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. კაპიტანი კოზმანი დაინიშნა პეტროგრადის საოლქო ჯარის დროებით უფროსად.

პეტროგრადის ჯარის მთავარსარდლის თანამდებობის გაუქმება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. პეტროგრადის ჯარის მთავარ-სარდლის თანამდებობის გაუქმების გამო გენერალ მაიორი **ვასილკოვსკი** მინისტრ თავმჯდომარის განკარგულების ქვეშ ინიშნება. გენერალ ვასილკოვს თავდადებულ შრომისათვის მადლობას უცხადებენ.

პეტროგრადის შტაბის უფროსი.

პეტროგრადი. აგვისტოს 38. პეტროგრადის საოლქო შტაბის უფროსი პეტროგრადის სამხედრო გენერალ-საგუბერნატორო შტაბის უფროსად დაინიშნა.

დაშავებულ ჯარისკაცთა განცხადება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. დაშავებულ ჯარისკაცთა კავშირის ცენტრალ კომიტეტის წარმომადგენლებმა განუცხადეს სამხედრო გენერალ-გუბერნატორს, რომ მზად არიან დროებითი მთავრობის განკარგულებას დაემორჩილონ.

კომისარი ასათიანის ცნობა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. სამხრეთ დასავლეთ ფრონტის კომისარი პოლკოვნიკი ასათიანი იუწყება, რომ რევოლუციონურმა ჯარმა ზომები მიიღო არეულობის ჩასაქრობად.

დასავლეთ ასპარეზის კომისარის ცნობა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 23. დასავლეთ ფრონტის კომისარი ჟდანოვი იტყობინება, რომ კომიტეტების, კომისარების და ლაშქრის შორის სრული თანხმობა არისო. კორნილოვის დეპეშები დასავლეთ ფრონტის განკარგულებით არ გაუშვეს. მთავარსარდალი და კომისარი მოუწოდებენ მხარი დაუჭირონ დროებითი მთავრობას.

მე-12-ე ლაშქრის უფროსის ცნობა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. მე-12-ე ლაშქრის უფროსი გენერალი პარსკი იტყობინება, მთლად ვემორჩილები დროებით მთავრობასო.

მოსკოვში სამხედრო წესები გამოცხადდა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. [illegible]

[illegible]

კადეტების თათბირი.

მოსკოვი. აგვისტოს 28. კადეტების პარტიის ცენტრალმა კომიტეტმა იმსჯელა კორნილოვის ამბოხების შესახებ და დაადგინა, დროებითი მთავრობა ისე უნდა იყოს შემდგარი, რომ რუსეთს საფრთხე ააცილოს და გარეშე გავლენისაგანაც თავისუფალი იყოსო.

სახალხო მოღვაწეთა თათბირი.

მოსკოვი. აგვისტოს 28. მიმდინარე ამბების გამო სახალხო მოღვაწეთა თათბირის საბჭოს კრება ქონდა. თავმჯდომარეობდა როძიანკო. ორატორები ამბობდენ, დღეს გათიშვა შეუძლებელია, რადგან ეს ხელს უწყობს გერმანელებსო.

მოსკოვის რკინის გზის მოსამსახურეთა თათბირი.

მოსკოვის რკინის გზის მოსამსახურეთ დაადგინეს: რკინის გზის მოსამსახურეთა კავშირი აასრულებს ყველა ბრძანებებს, რომელიც კი შეეხება კორნილოვის ჯარის მოძრაობის შეფერხებას.

დაადგინეს აგრეთვე მიმართონ თხოვნით დროებით მთავრობას, რომ ამ კავშირის კომისარები მთავრობის აგენტებათ ითვლებოდენ.

მოსკოვის ქალაქის საბჭო.

მოსკოვის ქალაქის საბჭომ ასეთი რეზოლუცია მიიღო: სამშობლო უჩვეულო უბედურობის პირზეა. მოსკოვი მოუწოდებს ყველას შემოკრბენ დროებით მთავრობის გარშემო და ხელი შეუშალონ იმათ, ვისაც უნდა ძმათა ბრძოლის სისხლში დაახრჩოს თავისუფლება და ხალხის იმედი. მოსკოვი ჯარს მოუხმობს, არ დაუჯეროს ძველი დროის დასაბრუნებლად მებრძოლ თავისუფლების გამყიდველებს, არ უღალატონ სამშობლოს და არ გაუხსნან გზა გერმანელებს.

პურიშკევიჩი შეპყრობილია.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. ქალაქ დვინსკში შეიპყრეს სათათბიროს წევრი პურიშკევიჩი. ის პეტროგრადის ოლქის შტაბში მიიყვანეს, იქიდან კი გააგზავნეს ვიბორგის საპყრობილეში.

რედაქციის გაჩხრეკა.

კიევი. აგვისტოს 29. დეპუტატების საბჭოს წარმომადგენლებმა და მილიციამ გაჩხრიკეს „კიევლიანინ“-ის სტამბა და კანტორა.

მაჰმადიანთა დელეგაციის მოლაპარაკება „ტუზემცების“ დივიზიასთან.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. მაჰმადიანთა საბჭოების კავშირის კომიტეტმა, როგორც კი გაიგო, რომ პეტროგრადისკენ მიმავალ ჯარში ურევია მაჰმადიანებიც, მაშინვე დროებითი მთავრობის ნებართვით სპეციალი დელეგაცია შეკრიბა და გააგზავნა „ტუზემცების“ დივიზიის შესახვედრად. დელეგაციის მიზანია აარიდოს ეს ჯარი სამოქალაქო ომს. დელეგაცია სადგურ სემრინომდე მივიდა, საიდანაც ტელეფონით დაიწყო მოლაპარაკება მეზობელ სადგურ სუსანინოში ეშელონის უფროსთან. შემდეგ აგრეთვე მოსალაპარაკებლად სადგურ სუსანინოდან მოვიდა ოფიცერთა და ჯარისკაცთა ჯგუფი. ოფიცერთა უმრავლესობა რუსები იყვნენ, ჯარის კაცნი ინგუშები იყვნენ. მაჰმადიანთა დელეგაციის წარმომადგენელთ აუხსნეს მათ მოსვლის მიზანი და განუცხადეს ოფიცრებს, „ტუზემცების“ პოლიტიკურ ბრძოლაში ბრმა იარაღად ხმარება ყოვლად მიუღებელიაო. მოლაპარაკებამ ვერავითარ შედეგს ვერ მიაღწია. ოფიცრებმა განაცხადეს, ჩვენ ყველანი კორნილოვის მომხრენი ვართო. ისინი მხოლოდ შეპირდენ დელეგაციის თქვენს მოსვლასა და თქვენს მიზანს ტუზემცების დივიზიის შევატყობინებთო. ტუზემცების დივიზია ექვსი პოლკისაგან შესდგება. წინ მიდის ინგუშთა პოლკი, შემდეგ ჩაჩანთა და ჩერქეზთა. სადგურ ანტროპშინოზე დაბანაკდა მთავრობის ჯარი.

მოკავშირე სახელმწიფოთა ელჩები.

სარწმუნო წყაროებიდან გვატყობინებენ, რომ მოკავშირე სახელმწიფოთა ელჩები დიდის ყურადღებით ეპყრობიან რუსეთში მომხდარ ამბებს. ისინი ყოველ-დღე ნახულობენ საგარეო საქმეთა მინისტრს, რომელსაც მოსდიოდა ამბები მდგომარეობის შესახებ. ამასთანავე მოკავშირე სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს სრული დახმარება აღუთქვამთ დროებითი [illegible] რობისათვის.

პეტროგრადის სამხედრო გენერალ-გუბერნატორის სავალდებულო [illegible]ლება.

პეტროგრადი. აგვისტო[ს] [illegible]

[illegible] შესახებ განკარგულებ[illegible]

აკრძალულია: 1) პრესაში კორნილოვის და მისი შტაბის განკარგულებათა ან მოწოდებათა დაბეჭდვა, აკრძალულია დაბეჭდვა აგრეთვე დროებით მთავრობის საწინააღმდეგო განკარგულებათა, რომელნიც მოამზადებს მომხრეებს ეკუთვნიან. არ უნდა გამოქვეყნდეს კორნილოვის წინააღმდეგ მიმართული სამხედრო ნაწილების მოძრაობის, არც ცნობები ჯარის ამ მოძრაობის შეიარაღებულ შეტაკებების შესახებ. აკრძალულია აღმაშფოთებელ და შიშის მომგვრელ ცნობების დაბეჭდვა.

2) განკარგულების დარღვევისათვის დამნაშავეთ ციხეში ჩასვამენ სამი თვით, ან დააჯარიმებენ 3000 მანეთით. დამნაშავე პერიოდული გამოცემა ადმინისტრატიულის წესით სტამბაშივე იქნება შეჩერებული და მერე დაიხურება.

3) ეს სავალდებულო დადგენილება ძალაში შევიდეს 28 აგვისტოდან.

პეტროგრადის სამხედრო გენერალ-გუბერნატორი **სავინკოვი.**

მთავარ შტაბის განმარტება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. იმ ცნობის გამო, რომელიც მოთავსებული იყო „დეპუტატთა საბჭოს ცნობები“-ს 256 ნუმერში ამ დღეებში ბანაკში მომხდარ გენერალურ შტაბის მთავარი გამგეობის წევრთა თათბირზე მთავარ შტაბის გამგეობა იტყობინება: ეს თათბირი სამხედრო მინისტრმა 13 აგვისტოსთვის დანიშნა, რაც მაშინვე დეპეშით აცნობეს ბანაკში. თათბირზე მოწვეულ იყვნენ პეტროგრადისა, მოსკოვისა და ყაზანის სამხედრო ოლქების წარმომადგენელნი, მათ შორის მოსკოვის ოლქის ჯარების უფროსი ვერხოვსკი. თათბირს უნდა გაერჩია მხოლოდ ჯარის მოგროვების საკითხი. თათბირი მოხდა 25 აგვისტოს, სადამოთი. თათბირზე მონაწილეობა არ მიუღიათ გენერალ კორნილოვსა და ლუკომსკის. ამგვარად ამ თათბირს არავითარი კავშირი არა აქვს შემდეგში მომხდარ ამბებთან.

ყაზახთა სექციის მოწოდება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. დეპუტატთა საბჭოს მთავარ აღმასრულებელ კომიტეტის ყაზახთა სექციამ მოწოდებით მიმართა რევოლუციურ ყაზახობასა და ჯარს. მოწოდებაში აღნიშნულია: გამცემ გენერალთა ჯგუფს ყაზახები ხალხის მიერ არჩეულ მთავრობის წინააღმდეგ მიჰყავს. ისინი ყაზახობას ბევრს რამეს პირდებიან, საქმით კი უნდათ სამშობლოს მოღალატეებ გახადონ. სექცია მოუწოდებს ყაზახობას, არ შეირცხვინოს თავი და ხელი არ შეუწყოს ტრაან ვილჰელმსა და მოღალატე კორნილოვს.

კრებების აკრძალვა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. პეტროგრადის სამხედრო გენერალ-გუბერნატორმა გამოაქვეყნა სავალდებულო დადგენილება, აკრძალულია პეტროგრადის ქუჩებსა, თუ მოედნებზე ყოველგვარი კრების გამართვა, არც არავინ უნდა დაიყოლიოს სხვამ კრების გამართვაზე. დამნაშავენი დაისჯებიან სამი თვით შეპყრობით ან გადიხდიან 3000 მან. ჯარიმას.

ერთგულობის ფიცი.

მინისტრმა კერენსკიმ კავკასიის ასპარეზის გენერალ პრჟევალსკისაგან დეპეშა მიიღო. გენერალი მინისტრს ფიცს აძლევს, დროებით მთავრობის სულით და გულით მომხრე ვარო. კერენსკიმ სამადლობელო დეპეშა გაუგზავნა.

სუხომლინოვის გასამართლება

პ. დ. ს.

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

პოდპორუჩიკ კოლოკოვსკის ჩვენებ[ა]

სხდომაზე უკანასკნელად პოდპ[ორუჩიკ] კოლოკოვსკის ჩვენებანი გამოაცხადე[ს] [illegible] ლოვსკიმ პირველად ახალი ფარდა [illegible] ედლოვის მოქმედებას. ტყვედ ყოფნი[ს] [illegible] მას განუცხადებინა [illegible] მთავრობას [illegible] ლეიტენანტ[illegible] ცნობათ. [illegible] სათ[illegible]

... მოკვლა დაევალებინათ, ... 1 მილიონი მანეთი ალე... მასვე უნდა აეფეთქებინა ვარშა... ხიდი რის გამოც 200,000 მანეთი ჰქონდა აღთქმული. მასვე უნდა შეეცადინა როგორმე ნოვოგეორგიევსკის ციხის კომენდანტი, რომ ციხე უბრძოლველად დაეთმოთ. ამისთვის კომენდანტს აღთქმული ჰქონია 1 მილიონი მანეთი, ხოლო კოკოვსკის საგანგებო საჩუქარი. ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძის გარდა გერმანელები თავიანთავის მავნე პირებად რაცხდნენ გენერალ ალექსეევს, რუზსკისა და ივანოვს. გენერალ რენნენკამფის და სივერსის წინამძღვარობა საცინლად არა ჰყოფნიდათ. წამოსვლისას, გერმანელებს საგანგებო შიფრი მიუციათ კოლოკოვსკისთვის. შიფრში წერებულა საპირისფერო წინადადებები. ხსენებულ წინადადებით გერმანელ მოხელეებთან უნდა ჰქონოდა ...მიერი.

გოროლენკოს ჩვენება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 25. შინაგან საქმეთა მინისტრის ყოფილ ამხანაგ ბელეცკის მეორედ დაკითხვის შემდეგ გამოცხადდა ყოფილი საჟანდარმო პოლკოვნიკ გოროლენკოს ჩვენება. გოროლენკო ცოტა ხნით სუხომლინოვთან იყო გაწერილი იგი გამოტყდა, სამსახურს კი არ ვეწეოდი, არამედ ცოლქმრის გაყრის პროცესს ვიძიებდით. მან განაცხადა, სუხომლინოვს კურლოვთან კავშირი ჰქონდა. სუხომლინოვის წინააღმდეგ საგაზეთო კამპანიის შეწყვეტა კურლოვის საქმე ყოფილა. სუხომლინოვს პირდაპირ და მოვალეობისათვის თავდადებულ კაცად ახასიათებს. მხოლოდ მან ვერ დაიპირა თავი უღირს ქალის სიყვარულის წინაშე. დროა ასეთ მაღალ თანამდებობის კაცის უღირს საქციელს ბოლო მოეღოსო.

გლეხი ივანოვის ჩვენება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 26. გლეხი ივანოვი, რომელიც მსახურებდა ალტშილლერის პეტროგრადის კანტორაში, ამბობს, არაფერი საეჭვო მე იქ არ შემინიშნავსო. ალტშილლერთან მოდიოდნენ სუხომლინოვები, პოლკოვნიკი ივანოვი და სხვა პირნიო.

ალტშილლერის მდივნის ჩვენების წაკითხვა.

ალტშილლერის მდივანი ივერსენი ამბობს, ალტშილლერთან მოდიოდნენ ვიღაც სამხედრო პირები, რომლებიც საიდუმლოდ ელაპარაკებოდნენ მასაო. თავის ქაღალდებს ალტშილლერი ძლიერ უფრთხილდებოდაო, მიმალავდაო.

ალტშილლერის შვილისა და ძმის ჩვენებანი.

ალტშილლერის შვილი ჩამოვიდა ციმბირიდან, რომ ჩვენება მისცეს სასამართლოს. ფრთხილად ლაპარაკობს და ცდილობს დაამტკიცოს, რომ მისი მამა ჯაშუში არ იყო. პატივმოყვარეობისთვის თუმცა ცდილობდა ცნობა ჰქონდა ავსტრიელ მთავრობასთან და ატარებდა მათს ორდენებსა, მამაჩემს მაინც იმდენად უყვარდა რუსეთიო, რომ კიევს სასაფლაოზე საგვარეულო აკლდამაც კი იყიდაო. რაც შეეხება მისი მამის კიევში გადასახლებას, ეს მამამ კომერციული მოსაზრებით ჩაიდინაო. უარსა ჰყოფს, ვითომც მის მამას რამე კავშირი ჰქონდეს ავსტრიის მთავრობასთან და თუ ავსტრიაში გადავიდა, მხოლოდ ჰაერის გამოსაცვლელადო.

ინჟენერ დაშკევიჩის ჩვენება.

სუხომლინოვის ცოლის ბიძაშვილმა, ინჟინერ დაშკევიჩმა, რომელიც სამხედრო სასამართლოსაგან გაგზავნილ იქმნა კატორღაში ღალატისათვის, სთქვა: სუხომლინოვმა გამაცნო ალტშილლერთან როგორც თავის მეგობართან. ალტშილლერმა შემომთავაზა თავმჯდომარეობა სამხრეთ-რუსეთის მანქანათა ამკლებ საზოგადოებისაო. ალტშილლერზე სთქვა, თუმცა ხმა გადიოდა იგი ჯაშუშიაო, მაგრამ ეს ტყუილი იყო, ამ ხმებს მისი მტრები ავრცელებდნენ, რომლებსაც ის უხვად ექცეოდაო. ასეთი ხმები ერთ დროს მიასოედოვზედაც დადიოდაო, მაგრამ იგი მათ მნიშვნელობას არ აძლევს. ...დევ დაშკევიჩი ამბობს, სუხომლინოვ...ადმოეცა სია სამხედრო უწყების მოქ...დებისა. ეს სია მე დუმბაძეს გადავეციო, რომელსაც აზრად ჰქონდა დაეწერა სუხომლინოვის ბიოგრაფია თუმცა ეს მე არ ვიცოდიო. უკან აღარ დამიბრუნებია სია სუხომლინოვისათვის, რადგან ვერ მოვასწარიო. მე გამჩხრიკეს და სია ჩემთან აღმოჩნდაო. ბევრს კითხვაზე დაშკევიჩი პასუხს არ იძლევა, არ მახსოვსო.

პოლკოვნიკ ივანოვის ცოლის ჩვენება.

პოლკოვნიკ ივანოვის ცოლი ამბობს, კარგად ვიცნობდი ალტშილლერსა და მის ცოლსაო. ქმრის საქმეებში ის არ ერეოდაო სოლზვარ-გარეთაც ვიყავი მასთან თავის მამულშიო. აქ მას სუხომლინოვისაგან მოსდიოდა წერილებიო, რომლებსაც სუხომლინოვი აწერდა ნემეცურად სიტყვას, რაც ნიშნავს „კოხტას“. ალტშილლერი, სუხომლინოვი და ივანოვი იწოდებოდენ სხვადასხვა სახელებით. მაგრამ რათა, არ ვიციო.

წაკითხვა პოლკოვნიკ ივანოვის ჩვენებისა

კითხულობენ ღალატისთვის დასჯილ პოლკოვნიკ ივანოვის ჩვენებას. ჩვენება ცდილობს გაამართლოს სუხომლინოვი, დაშკევიჩი და მიასოედოვი.

სუხომლინოვის დღიურები და დუმბაძის ჩვენება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 27. დღევანდელი კრება მეტი ხნის განმავლობაში გენერალ სუხომლინოვის დღიურების გამოქვეყნებას მოუნდა. დღიურები იწყება 1914 წლის 9 ივნისიდან და თავდება 1916 წლის 24 აპრილით. დღიურებში მოთავსებულია სამხედრო და პოლიტიკური ამბები, იქვე დახასიათებული არიან რუსის ჯარის სარდლები. სხდომა ჩვენებას ართმევს **დუმბაძეს**, რომელიც სახელმწიფო მოღალატედ იყო ცნობილი. მოწმე აშუქებს მიასოედოვის პროცესს. ეს პროცესი გერმანელებმა შექმნესო, ამბობს მოწმე, რათა მიასოედოვის გვამით მათ სუხომლინოვთან მიეღწიათ; სუხომლინოვი გერმანელებს სასტიკ მტრად მიაჩნდათ, რადგან ყველაზე უფრო მოქმედი და ენერგიული გენერალი იყოვო.

კუზმინ კარავაევის და სხვათა ჩვენება.

პეტროგრადი. აგვისტოს 28. დაჰკითხეს კრების გახსნის თანავე საარტილერიო მართველობის ყოფილ უფროსს გენერალ **კუზმინ-კარაევას**. კარავაევი მეტად ფრთხილად იძლეოდა ცნობებს. იარაღის სინაკლულე განსაკუთრებით ქარხნების სუსტ მოქმედებით იყო გამოწვეულიო. შემდეგ დაჰკითხეს კონტრზვერვის სარევისტრაციო განყოფილების უფროსს **კუზოვსა და** კაპიტან მიხაილოვს. **მიხაილოვი** სახელმწიფო სათათბიროს კანცელარიაში მსახურობდა. სათათბიროდან იმიტომ წავედი, რომ გუჩკოვი მეტად უსამართლოდ მსდევნიდაო. ამ მოწმეებს ახალი არაფერი უთქვამთ. შემდეგ დაჰკითხეს **გრიგორიევის** ქალს, მან ახსნა თუ როგორ აღმოჩნდენ სუხომლინოვები გერმანეთის ბანაკის ქვეშევრდომის რუმელის ბინაზე. რუმელმა რუსეთიდან გასვლისას თავისი სახლი მე დამიტოვაო, ამბობს გრიგორიევის ქალი. მე განცხადება მივათავსე გაზეთში ბინის გაქირავების შესახებ. ეს სახლი სუხომლინოვებმა იქირავეს სამხედრო სამინისტროს სახლიდან გამოსვლის შემდეგო. დანარჩენ მოწმეებს ახალი არა უთქვამთ რა.

უცხოეთი.

ვ. დ. ს.

დეპეშები.

ნიუ-იორკი, კრედიტი. აგვისტოს 26. წარმომადგენელთა პალატამ ერთხმად დაუმტკიცა მთავრობას 11ნახ. მილიარდის სესხი.

უპასპორტოთა წინააღმდეგ.

ქრისტიანია, აგვისტოს 26. მთავრობის განკარგულებით აგვისტოს ოციდან სრულებით აკრძალულია უპასპორტოთა ნორვეგიაში შესვლა. პასპორტებს საზღვარგარეთიდან მოსულ მატარებლებში და ნავსადგურებში გასინჯავენ.

რიბოს გადადგომა.

პარიზი, აგვისტოს 25. დაბრუნდა პარიზს პალატის პრეზიდენტი. რიბომ რესპუბლიკის პრეზიდენტს თხოვნა გადასცა სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ. დიუბოსთან და დეშანელთან თათბირის შემდეგ პრეზიდენტმა წინადადება მისცა რიბოს, ახალი კაბინეტი შეადგინეო. რიბომ წინადადება მიიღო.

შვედეთის მისია არგენტინაში.

ლონდონი, აგვისტოს 27. ვაშინგტონიდან იუწყებიან: სახელმწიფო დეპარტამენტმა გამოაქვეყნა ოფიციალი დოკუმენტები, საიდგანაც სჩანს, რომ შვედეთის მისია არგენტინაში შუამავლობის როლს ასრულებდა ბერლინის გარეშე საქმეთა სამინისტროსა და ბუენოს-აირესს შორის და გერმანეთის წყალქვეშათათვის იძლე...

კვირას 3 ენკენისთვეს დილის 10 საათზე

რეალურ სასწავლებლის დარბაზში მოხდება ეროვნულ—დემოკრატიული მიმართულების მოწაფეთა (განურჩევლად სქესისა)

საზოგადო კრება.

გაირჩევა მორიგი საკითხები. **დასწრება სავალდებულოა. მოწაფეთა პრეზიდიუმი.**

...ოდა ცნობებს გემების მოძრაობის შესახებ.

ვილჰელმი რიგაში.

სტოკჰოლმი, აგვისტოს 27. ვოლფის სააგენტო იტყობინება: აგვისტოს 24 ვილჰელმი რიგას ეწვია და სიტყვა წარმოსთქვა. მან სხვათაშორის სთქვა: ცნობამ რიგის აღების შესახებ გერმანეთში სიხარულის გრიგოლი გამოიწვია. მე-8 არმიის გამარჯვებამ დაამტკიცა ჩვენი გამარჯვებისაკენ მიმართული ნებისყოფა. ჩვენ იარაღს ხელს არ უშვებთ, რა გინდ დიდხანს არ გაგრძელდეს ომი. იმედია, რომ ყველაფერი ადრე გათავდება. მოსავალი კარგია. ომიანობის ღვთაებამ კვლავ შეისმინა ჩვენი ვედრება. რაც არ უნდა მოხდეს, რა რიგ დიდ ხანსაც არ უნდა გაგრძელდეს ომი, გულიანათ ევეეთ მტერს სიხარულით აღსავსე გულით და კინისებური ნებისყოფით გამარჯვებისაკენ.

საპროტესტო დეპეში.

ამიერ კავკასიის საგანგებო კომიტეტს.

ქუთაისის ოლქის ერისკაცთა და სამღვდელოების რწმუნებულთა კრება, ღრმად აღშფოთებული პროტესტს აცხადებს იმ უმართებულო ცნობების შესახებ, რომელნიც საქართველოს ყოფილმა ეგზარხოსმა პლატონმა რუსეთის საეკლესიო კრებას მიაწოდა ძალადობასა და მტაცებლობაზე, რომელნიც ვითომდა საქართველოს ავტოკეფალიურ ეკლესიის წარმომადგენელთ ჩაედინოსთ ღრმად პატივცემულ თბილელ მიტროპოლიტის ლეონიდეს მეთაურობით.

პლატონის ეს მოქმედება სავსებით შეეფერება მისს წარსულის, ჭეშმარიტ მღვდელმთავრისათვის არა საკადრის მოღვაწეობას.

კრება მთელის არსებით პროტესტს აცხადებს აშკარა ცილისწამების წინააღმდეგ და დაბეჯითებით მოითხოვს, რომ ამიერკავკასიის საგანგებო კომიტეტმა, რომელიც დაახლოებით იცნობს საქმის ვითარებას, ენერგიული ზომები მიიღოს ჭეშმარიტების აღსადგენად და საქართველოს ეკლესიის დევნისაგან დასაფარავად.

კორნილოვის აჯანყების შესახებ.

პირდაპირ მავთულით ბ. გრ. გიორგაძეს.

გუშინ გუბერნიის კომისარი ბ. გრ. გიორგაძე, პირდაპირი მავთულით ელაპარაკა თბილისში აკაკი ჩხენკელს კორნილოვის აჯანყების შესახებ. კომისარს სანუგეშო ცნობები აუწყეს. გამდგარი გენერალი კორნილოვი უკან გაბრუნებულა და სისხლის ღვრა არ არის მოსალოდნელიო.

უკანასკნელი დეპეშები.

გენერლების შეპყრობა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 29. დროებით მთავრობის განკარგულებით შეიპყრეს სამხრეთ-დასავლეთ ფრონტის მთავარსარდალი დენიკინი, შტაბის უფროსი მარკოვი, გენერალ კვარტირ-მეისტერი ორლოვი, მორიგი გენერალი ვოლკოვი. მთავარსარდლის თანამდებობას ასრულებს გენ. გოროდნიკოვი.

პანლევემ სამინისტრო ვერ შეადგინა.

პარიზი. აგვისტოს 30. პანლევემ პუანკარეს შეატყობინა, რომ მან ვერ შესძლო ეროვნულ ერთობის სამინისტროს შექმა.

ახალი ამბავი.

ქუთაისი.

საერობო ხარჯებისთვის. ქუთაისის სახაზინო პალატის მმართველი ქუთ. გუბერნიის კომისარს აუწყებს რადგან საერობო და სხვა სახაზინო გადასახადების გადახდა თითქმის სრულიად შეჩერდა, ამიტომ სახაზინო პალატას საშუალება აღარ აქვს, ქუთაისის გუბერნიაში, ბათომის და სოხუმის ოლქებში აწარმოოს საერობო საქმეები. ამ ჟამათ პალატის განკარგულებაშია სულ 40,000 მან, რაც მოთხოვნილების მესამედს ვერ დაფარავს. მმართველი სთხოვს გუბერნიის კომისარს იშუამდგომლოს ამიერ კავკასიის საგანგებო კომიტეტის წინაშე, რათა სახაზინო პალატას მიეცეს სამასი ათას მან. მიმდინარე საერობო ხარჯებისთვის.

✦ **შეკითხვა.** ქუთაისის გუბერნიის კომისარი, ბ. გრ. გიორგაძე, გუბერნ. სასურსათო კომიტეტს შეეკითხა, რამდენი ფუთი სიმინდი მიეცა 1916 წლის განმავლობაში ქუთ. გუბ. გლეხებს, რა ფასებში დარიგდა სიმინდი ხომ არ შეუყენებიათ ოქმი სიმინდის უვარგისობის შესახებ. როგორი ხარისხის იყო სიმინდი, ან რამდენი ირიცხება ამ ჟამათ გლეხებზე მიცემულათ, რამდენი შემოიტანეს სიმინდი ზღვით რკინის გზით. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტმა კომისარს აცნობა, რომ გასულ წელს ეს საქმე ქუთ. გუბ. გლეხთა საკრებულოს წევრს გოცირიძეს ებარაო.

✦ **პურის მონოპოლია.** სასურსათო სამინისტრო ქუთ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს ატყობინებს: ამ ახლო მომავალში მოსალოდნელის სახელმწიფოში პურის მონოპოლიაა გამოცხადება. ამისათვის საჭიროა, ქუთაისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტმა წინასწარი თათბირი მოახდინოს და გამოარკვიოს, თუ რამდენათ შეეფერება ხსენებული წესი ქუთაისის გუბერნიის მდგომარეობას და ადგილობრივ პირობებს.

✦ **ფქვილი.** საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტმა საზ. „ორპირს“ გადასცა 100 ფუთი ფქვილი, „ძმობას“ 102 ფუთი და 25 გირვანქა, „შრომა“-ს 94 ფ., „ერთობა“-ს 22 ფ. და 10 გირვ. და „კოოპერაცია“-ს 227 ფუთი და 10 გირვანქა.

✦ **თავდასხმა, გაძარცვა და მკვლელობა** აგვისტოს 25-ს ქუთაისიდან სოფ. სიმონეთში მიმავალ სიმ. გვადაბაძეს დახვდენ და წაართვეს 250 მან. ფული და ნასყიდობა, რომელიც ეკუთვნოდა სიმონეთის კოოპერატივს „განთიადს.“ იმავ საღამოს იგივე ბოროტ-მოქმედნი მოუხდენ მწყემსებს ტყებუჩავას და კვარაცხელიას. ტყებუჩავამ ერთი ბოროტმოქმედი ხანჯლით მოჰკლა. იგი აღმოჩნდა სოფ. სიქთარუას მცხოვრები დავით ცხადაძე. ჯიბეში უპოვეს 73 მან. ფული და ნახევი ქაღალდი, რომელზედაც 110 სათადარიგო ქვეითა ბოლკის მე-7 როტის ბეჭედი ერტყა.

✦ **თავდასხმა.** როგორც ქუთაისის გუბერნიის კომისარიატს ატყობინებენ სოფ. ექში (ძველი სენაკის რაიონში) 19-ს თავს დაესხენ ადგილობრივ მცხოვრებთ ადამიას და ჩიჩუას.

✦ **შეშის გაზიდვის თხოვნა.** სომეხთა ცენტრალი კომიტეტი ქუთ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს სთხოვს ნება დართოს ქუთაისის გუბერნიდან 4 ვაგონი შეშის გასატანად.

✦ **ცნობები ქუთ. გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს.** დონის როსტოვის სატრანსპორტო საზ. ატყობინებს გუბ. სასურს. კომიტეტს, რომ იგი იკისრებს ფოთამდის სურსათის მოტანას.

— სასურსათო სამინისტროს რწმუნებული ლიხაჩოვი იუწყება, რომ ქუთაისის გუბერნიაში ინსტრუქტორათ გამოიგზავნა სამარინი.

✦ **მოსავლის შესახებ. ონიდან** იტყობინებიან, რომ იქ სიმინდის მოსავალი საშუალოზე ნაკლებია.

— **სენაკიდან** იუწყებიან, სიმინდის მოსავალი კარგიაო.

✦ **კრების გადადება.** ქუთაისის საგუბერნიო აღმასრულებელ კომიტეტის კრება, რომელიც უნდა მომხდარიყო ხუთშაბათს, გადაიდვა მომავალ ორშაბათისთვის.

✦ **ნაპოვნი ნივთი.** 115 პოლკის 16 როტის ჯარ.-კაცმა დავით ნიქაბაძამ იპოვა ოლარი და საკურთხეველზე გადასაფარი. ნივთები გადასცა წყლის გადმა უბნის კომისარიატს.

✦ **წარმომადგენლების არჩევა.** ქუთაისიდან (ერის კაცთა მხრივ) კათალიკოსის არჩევნებში გასაგზავნათ აირჩიეს ბ. ივანე ისაკის ძე პურადაშვილი და ტიტე თ...ს ძე მარგველაშვილი.

— ...ვაჭართა ბაზრობაზე ქუთაისის ... ქართ. ბაზრის ... ... გუბერნიის კომისარს აცნობებს, რომ ვაჭრებმა დაადგინეს, ყოველ გვარათ ებრძოლონ სხვადასხვა საქონელზე ხელოვნურათ ფასის გადიდებას, გამოსცენ მოწოდებები სპეკულიაციის წინააღმდეგ და არავის გააყიდვინონ საქონელი დადებულ ნორმის ზევით.

— **ბესარაბიიდან.** იტყობინებიან, რომ გამოიგზავნა 50 ვაგონი სურსათი. ის შეიძლება დააკავონ ქ. ოზურგეთში.

— **ტყიბულის** ქვანახშირს წარმოების გამგეობა თხოულობს 2 ვაგონ სიმინდს.

— **რწმუნებული ლიხაჩევი** იუწყება, რომ მან ბაქოს გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს სთხოვა, ბაქოში არ გააჩერონ ქუთაისის გუბერნიისათვის დანიშნული მანუფაქტურა.

— **ლიხაჩევი ეკითხება** გუბერნ. სასურსათო კომიტეტში, თუ რამდენი შაქარი იხარჯება თვიურათ ქალაქში და მერიათი.

— **ონის კოოპერატივი** თხოულობს სიმინდს.

— **ლიხაჩევი ეკითხება** ქუთ. საგუბ. სასურს. კომიტეტს თუ რა მდგომარეობაშია შეშის დამზადების საქმე.

— **ღვინის დაჭერა და დაპატიმრება.** ქუთაისის სახალხო მილიციის უფროსის თანამდებობის აღმასრულებელმა პრაპორშჩიკმა თბილისის ქუჩაზე გააჩერა მეურნეები, რომელთაც ხორცი და რაღაც ფურცლები მიჰქონდათ. როდესაც გასინჯეს აღმოაჩნდა ღვინო 60 ფუთი. ღვინის პატრონები ვ. ნიშნიაძე, კ. ბენდელიძე, ივ. პაპიაშვილი და ... თოდაძე პასუხის გებაში მისცა. გუბერნიის კომისარმა თითო კვირით დაპატიმრება მიუსაჯა ხსენებულ პირთ.

ქუთ. ქალაქის სასურსათო კომიტეტის კრება.

(შეცდომის გასწორება.)

გუშინდელ ჩვენს გაზეთში დაისტამბა ქუთ. ქალაქის სასურსათო კომიტეტის კრების ანგარიში, რომელის პირველ თავში საშწუხაროთ შემდეგი შეცდომა შეგვეპარა. იქ სწერია: რადგან მოკლე ხანში სასურსათო კომიტეტი ქალაქის მმართველობის ხელში გადადის, კრების უმრავლესობამ სასურველათ ისცნო კომიტეტში სათანამშრომლოთ ახალი წევრის შეყვანა.“ უნდა იყოს: თანახმათ თავმჯდომარის ბ. ალექსანდრე რომანისძის ჯაფარიძის წინადადება მოხსენებისა, კრებამ ერთხმათ დაადგინა თავმჯდომარეს დაენიშნოს ამხანაგი და ორი წევრი; ხოლო რაც შეეხება მესამე წევრს რომელიც წესდების ძალით უნდა ჰყავდეს კომიტეტს, კრებამ სურვილი გამოსთქვა მესამე წევრიც მისცემოდა კომიტეტს.

აგრეთვე „ტყავის კითხვაში“ შეცდომით სწერია: კომიტეტს აქვს თავისი ფეხსაცმელების სამკერვალო, რომლისთვისაც საჭიროა ტყავი, რის გამო სხვა და სხვა კერძო მეტყავეთ ჩამოერთმევათ ტყავითო. უნდა იყოს: სასურსათო კომიტეტი სხვა და სხვა კერძო მეტყავეთ ჩამოართმევს ტყავის ნაწილს, რომელიც აუცილებელი იქნება სასურსათო კომიტეტისთვის.

თბილისი.

✦ **ადმინისტრატიული გადამიჯვნა** ამიერ კავკასიის საგანგებო თათბირზე შესახებ საერობო რეფორმებისა ამიერკავკასიაში და ადმინისტრატიულ გადამიჯვნისა მიწვეული იყვნენ ხუთ-ხუთი წარმომადგენლები ქართველებისა, სომხებისა და მუსულმანთა. აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ, ყველამ სასურველად სცნო გადამიჯვნა და თანახმად ნ. ჟორდანიას წინადადებისა კრებამ დაადგინა, რომ ამ საკითხის საბოლოოდ გადასაწყ...ტად მოწვეულ იქმნას უფრო დიდ... ცხოვანი კრება, რომელსაც უნდა ... ესწრონ ორ-ორი წარმომადგენელ... მაზრო აღმასრულებელ კომიტ... და პოლიტიკურ სხვა ორგან... ამ კრებას უნდა მოხსენდე... ბერნიებისა და მაზრ... შესახებ.

— **ღვინის მონოპოლია.** თბილისის გუბერნიის სასურსათო კომიტეტს აზრად აქვს ღვინით ვაჭრობა თვითონ აწარმოვოს თბილისში. რაც ღვინოა თბილისში, თითონ შეისყიდის და კოპერატივებს დაურიგებს მცხოვრებლებზე გასასყიდად ბარათებით, ამ აზრის განსახორციელებლად კომიტეტს ამ დღეებში ექნება თათბირი.

პროვინცია.

— **ქ. ზესტაფონი.** შაბათს, აგვისტოს 26 ეროვნულ დემოკრატიული პარტიის ადგილობრივ პარტიულ კლუბში გაიმართა საერთო კრება. თანა მოაზრენი ბევრი დაესწრო. ბ-მა ვასილ წერეთელმა წაიკითხა ლექცია საქალაქო არჩევნების შესახებ. მსმენელები კმაყოფილი დარჩენ მომხსენებლის შინარსიანი ლექციით. მომენტის შესახებ ისაუბრა კ. მიხაბიშვილმა, რამაც ძლიერი შთაბეჭდილება დასტოვა დამსწრე საზოგადოებაზე. კრება დაიშალა ღამის 12 საათზე.

— **მიტინგი.** კვირას აგვისტოს 27 ქ. ზესტაფონში რევოლუციის ექვსი თვის აღსანიშნავად განზრახული მიტინგი უამინდობის გამო სხვა დროისთვის გადაიდვა.

— **სამოქალაქო პანაშვიდი.** საქართვ. ეროვნულ დემოკრატიული პარტიის ზესტაფონის კომიტეტი კვირას, სექტემბრის ორს ჩვენის მოძღვრის წამებული ილია ჭავჭავაძის ტრაღიკულად გარდაცვალებიდან ათი წლის შესრულების გამო მართავს სამოქალაქო პანაშვიდს.

— **საქალაქო არჩევ.** ამ მოკლე ხანში მოხდება საქალაქო არჩევნები. საარჩევნო აღწერას უკვე შეუდგენ. სია № 3 არის საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიისა.

— **მოსავალი.** მოსავლის საქმე ახლო მახლო სოფლებში ამ ბოლო დროს ცუდს ნიშნებს იძლევა. განსაკუთრებით ვენახები ძალზე დაზიანდენ.

— **სად. მოლითი.** კვირას, აგვისტოს 27 სად. მოლითში უნდა გამართულიყო წარმოდგენა ლექციით. წარმოდგენის დაწყებამდე ხალხი შეგროვდა ადგილობრივ სასწავლებლის აივანზე, მასწავლებელმა ლამბაშიძემ ხალხი გააფრთხილა, რომ აივანი სუსტია და ნუ შეჯგუფდებიანო, ხალხი თანდათან გროვდებოდა აივანზე, რომ უეცრად სასწავლებლის აივანი ჩაინგრა და მთელი ხალხი მეორე სართულიდან ძირს ჩასცვივდა. ბევრი მათგანი დასახიჩრდა, სიკვდილით არავინ მომკვდარა.

ნაეკზარხოსალ სახლის გარშემო.

(თბილისის მილიციის უფროსის მოხსენება კომისარს ა. ჩხენკელს).

წინაამდეგ პეტროგრადის სატელეგრაფო სააგენტოს ცნობისა მოსკოვიდან 23 ამა აგვისტოს მასზედა, „რომ ვითომც ქართველთა ბრბომ ქართველ ეპისკოპოს ლეონიდეს მეთაურობით და მილიციის მონაწილეობით ძალით დაიჭირა ეკზარხოსის სახლი, დაბეჭდა ეკლესია, მოითხოვა კასის გასაღები და დააპატიმრა ზოგიერთი სასულიერო პირი, მოვალეობად ვსთვლი მოგახსენოთ: დღის ორ საათზე, 23 ამა აგვისტოს, მე მივიღე სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის მოსაყდრე თბილელ მიტროპოლიტ ლეონიდეს მომართვა ჩემდამი № 909, შემდეგი შინაარსისა: ბ. თბილისის საქალაქო მილიციის უფროსს. მას შემდეგ, რაც დროებითმა მთავრობამ დაამტკიცა ძირითადი საფუძვლები უფლებრივი მდგომარეობისა საქართველოს ეკლესიისა რუსეთის სახელმწიფოში, ეკზარხოსის თანამდებობა გაუქმებულია, სახლი, რომელშიაც სცხოვრობდა საქართველოს ეკზარხოსი, განთავისუფლდა არა თუ მარტო იურიდიულად, არამედ ფაქტიურადაც, რადგანაც დღეს მასში არავინა სცხოვრობს.

რადგან ეს სახლი შეძენილია საქართველოს ეკლესიის ხაზინის მიერ (იხ. საქმე სინოდალურ კონტორისა 7849 წ. № 5036), საქართველოს ეკლესიის დროებითმა მართველობამ დაიკავა ეს სახლი ადგილ-სამყოფელად მასში კათალიკოს-[illegible]რქის მოსაყდრისა, ქვემო სართუ[illegible]ითმობა, თუ მოისურვებენ, საცხო[illegible] ამიერ-კავკასიის რუსის ეკლესიის [illegible]ენლებს იმ დრომდის, სანამ [illegible] იქნება რუს-ქართველთა საე[illegible]ერესები. გაცნობებთ რა ამას, [illegible]თველობა უმორჩილესად [illegible]მოგზავნოთ უფლება-[illegible]ნად სხვათა ქონების საჭირო სიისა და აგრეთვე გამოგზავნოთ საკმაო რიცხვი დარაჯთა დასაცავად ახლა ამ სახლში მცხოვრებ პირთა. სრულიად საქართველოს კათალიკოს პატრიარქის მოსაყდრე მიტროპოლიტი თბილისისა ლეონიდე“.

იმავე დღის საღამოს ხუთ საათზე მე წარვგზავნე საეკზარხოსოს სახლში, სხვათა ქონების მისაღებად შესაფერის ზომებისა და შიგ მცხოვრებ პირთა დასაცავად ერთი ჩემი თანაშემწეთაგანი, რაზედაც წინათვე ვაცნობე ამის შესახებ მუშათა, სალდათთა და გლეხთა განაპირა ადგილების საბჭოს ცენტრის თავმჯდომარეს და ამიერ-კავკასიის კომიტეტის საგანგებო წევრს რწმუნებულს.

საეკზარხოსო სახლში მილიციამ მიიღო შემდეგი ზომები: რათა დაცულ იქმნას ქონება, ვიდრე გამიჯნული იქნება რუსქართველთა საეკლესიო ინტერესები, დაბეჭდა ჯვარის საყდარი საეკზარხოსო სახლთან, რომელშიაც ინახება განძეულობა, მოიყვანა ცნობაში ყოველი ქონება, რომელიც ეკუთვნოდა პირადად ყოფილ ეკზარხოსს საქართველოისას პლატონს, დააწყო იგი ცალკე ოთახში და იგიც დაბეჭდა. რადგანაც ეკზარხოსის სახლის ყოფილმა ეკონომმა მღვდელ-მონაზონმა სერაფიმემ გადაჭრით უარი სთქვა იმ ქონების ჩვენებაზე, რომელიც ეკუთვნოდა სახლს, წარმოადგინოს შემოსავალ-გასავლის წიგნები და კასა ფულებით და ფასიანი ქაღალდებით, მილიციამ დაბეჭდა აგრეთვე ის ოთახი, რომელშიაც ინახებოდა საბუთების ქაღალდები და ცეცხლ-მიუკარებელი სკივრი. ამ ოთახის გასინჯვის დროს მღვდელ-მონაზონმა სერაფიმემ მოინდომა ჩაედვა ჯიბეში ორი დიდი ხვეული ფულისა, რომელიც მან ცეცხლმიუკარებელ სკივრიდამ ამოიღო, მაგრამ დროზედ იქმნა შენიშნული. ეკონომის ასეთმა ქცევამ აიძულა მილიცია დაენიშნა მასზე საგანგებო მეთვალყურეობა, რომ თავიდან აეცდინა საეკლესიო ქონების გაფლანგვა მის მიერ. როცა გასინჯეს ზემო სართული, სასტუმრო ოთახის კედლებზე აღმოჩნდა 5 სურათი რომანოვთა გვარისა, მათ შორის ალექსანდრე III, ყოფილი მემკვიდრისა ალექსისა და ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძისა, ხოლო ქვემო სართულში იმავე სახლის—სურათები ნიკოლოზ II (გადაღებულია მემკვიდრესთან) და მის დედისა მარიამ რომანოვებისა. როცა ბერმონაზონის სერაფიმეს ბინაზე მივიდა მილიციის წარმომადგენელი, იქ იყვნენ მამკოდის მონასტრისა. ეს პირნი გარს ესხდნენ მაგიდას დასვამდნენ ღვინოს. შემდეგ, რაც განაც მიტროპოლიტი ლეონიდე ოფიციალად მატყობინებდა მასზედა, რომ სინოდალური კანტორის არქივიდამ იტაცებენ ძვირფას საბუთებს, მე მივიღე ზომები არქივის დასაცველად, მაგრამ კანტორის მოხელეთ მაინც ხელშეუშლელად ეძლევათ საჭირო საბუთები საგანგებო ბარათებით. როცა საეკზარხოსო სახლში მოვიდა მილიცია, არავინ ყოფილა დაპატიმრებული და ყველა იქ მყოფთ უფლება მიეცა თავისუფლად შესვლა გასვლისა. 24 აგვისტოს ჩემთან იყო ამიერ-კავკასიის საგანგებო კომიტეტის თავმჯდომარის ვ. ა. ხარლამოვის რწმუნებული წერილობითი ბრძანებით მისგან ხელი შევუწყო მას საეკზარხოსო სახლის ქონების სიის აღწერაში; რწმუნებულმა განმიცხადა მე, რომ ქონების აღსაწერად შედგენილი იქნება შემათანხმებელი კომისიისა რუსქართველთა სამღვდელო პირთაგან. მე განკარგულება მოვახდინე დახმარება აღმოუჩინონ მას, მაგრამ სიის შედგენას არ შესდგომიან, რადგანაც რუსის სამღვდელოებამ უარი სთქვა მონაწილეობა მიიღოს შესათანხმებელ კომისიაში. მილიციის მიერ მიღებული ზომები ქონების აღსაწერად ნებადართულია კავკასიის საგანგებო კომიტეტის თავმჯდომარის ვ. ა. ხარლამოვის მიერ.

უფროსი თბილისის საქალაქო
მილიციისა **კაჩუხოვი.**

29 აგვისტო 1917 წ.
ქ. თბილისი.

ღია წერილი

(ფინეთის სეიმის სოციალ-დემოკრატიულ ფრაქციისა რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიებისადმი).

დასასრული იხ. „**ჩვენი ქვეყანა**“ № 114

ფინეთ-რუსეთის დემოკრატიის შორის რომ სადი მეგობრული განწყობილება არ დაირღვეს, საჭიროა არა რეაქციონერ, სხვის დაჩაგვრის მომხრე ბურჟუაზიის და იმპერიალისტების სურვილისამებრ მოქმედება, არამედ, დემოკრატიულ პრინციპის განმტკიცება და რევოლუციის დაპირებათა რეალათ განაღდება. ჩვენ მოგმართავთ თქვენ, რუსო ამხანაგებო, და გთხოვთ, გამოსთქვათ თქვენი ნამდვილი აზრი, გამოარკვიოთ თქვენი პოზიცია შექმნილი მდგომარეობის შესახებ. ჩვენ არ გაწუხებთ, არ გთხოვთ თქვენ არავითარ ზომას ჩვენი უფლებათა დასაცავათ, ჩვენ არ გვინდა ჩავერიოთ თქვენსა და დრ. მმართველობის შორის ურთიერთობაში; ეს ჩვენი საქმე არ არის. ჩვენ აგრეთვე არა გთხოვთ, რომ თქვენ დრ. მმართველობაზე გავლენა მოახდინოთ, რომ ის ჩვენს წინააღმდეგ რეაქციულათ არ მოქმედებდეს. არავის არ ვთხოვთ აგრეთვე დრ. მმართველობასთან ბრძოლაში დახმარებას. ბევრს ჰგონია, რომ ჩვენ ჰელსინგფორსში მყოფ ჯარის-კაცთ შორის აგიტაციას ვეწეოდეთ, მაგრამ ეს პროვოკაცია და ტყუილია. ამას ჩვენ ვაცხადებთ საჯაროთ. რომ მოხდეს ის, რაც ჩვენ არ გვინდა ვიწამოთ, ე. ი. რუსეთმა (დრ. მმართველობამ) იარაღით შეასრულოს მუქარა. ფინეთის სეიმის იარაღით გარეკვა და იარაღისვე საშუალებით ფინეთის კანონმდებლობის შეჩერება, ამ შემთხვევაში ჩვენ ხმა მაღლა განუცხადებდით რუსეთელ მეგობრებს, რომ ისინი ნუ ასრულებენ რეაქციონერთა ბოროტგანზრახვებს, რითაც დიდ საფრთხეს განუმზადებდენ, როგორც რუსეთს, ისე ფინეთის მუშათა კლასს.

დაბჯეითებით და მტკიცე რწმენით ვაცხადებთ, რომ ორივე მხრის მეგობრებს სჭირიათ დიდი სიფრთხილე. შეიძლება ჩვენ სისხლისღვრით დასჯაც გველის, მაგრამ ვაფრთხილებთ რუსეთელ მეგობრებს, სამარცხვინო საქმეში მონაწილეობა არ მიიღონ. ჩვენი თქმა იმდენათ სამართლიანია და ჩვენი საქმე ისე ემყარება მკვიდრ საფუძვლებს, რომ ჩვენ ღრმადა გვწამს ჩვენს წინააღმდეგ ვერავითარი ხიშტი ვერ გასჭრის და სად ბუნებრივ შემოქმედებას ვერ შეაჩერებს.

ასე, რუსო ამხანაგებო, ამ წერილში ჩვენ მხოლოდ გთხოვთ გამოამჟღავნოთ, თქვენი უარყოფითი განწყობილება იმ მუქარის და საშიშროების მიმართ, რომელიც დრ. მმართველობისგან მოგველის ჩვენ. თუ ჩვენ რაიმეში გვამტყუნებთ, იქნებ სწორ-სამართლიანათ არ ვიქცევით, ეს გაგვიცხადეთ აშკარათ, ყველას გასაგონებლათ, დაუყონებლათ. რათა ყველამ გაიგოს, რომ თქვენ ძალადობის და უსამართლობის მომხრენი არა ხართ, როდესაც თქვენ წინდაწინვე გვამცნობთ თქვენს შეხედულებას, რომ თქვენ მომხრენი არა ხართ მჩაგვრელ რეაქციონერებისა, მაშინ კიდეც მოხდეს კატასტროფა თქვენ თავისუფალი იქნებით მძიმე პასუხისმგებლობისგან. მაშინ კვლავ გაგრძელდება საერთაშორისო სოლიდარობა და დაბრკოლება მუშათა კლასის ბრძოლა. გარდა ამისა საერთაშორისო სოციალისტური კონგრესები რომელთაც ამ ბოლო დროს მეტად ბევრი და რთული საქმეები აქვთ განსახილველ მოსაგვარებელი (ეროვნულ დარგში), განთავისუფლდებით სიძნელე-სიმწვავისაგან, რომელიც აღმოცენდება იმ შემთხვევაში, თუ კი თქვენ ჩვენს სამტროთ გამოხვალთ.

„**ფინეთის სეიმის სოციალ-დემოკრატიული ფრაქცია**“.

სოფლის მასწავლებლის ეხლანდელი მდგომარეობა.

ყოველთვის ცხადია, თუ რა მდგომარეობაში იმყოფებოდა სოფლის მასწავლებელი ძველი რეჟიმის დროს, რა დევნაწვალებას, შიმშილს განიცდიდა იგი; და სათანადოთ არ იყო მისი შრომა დაფასებული. მაგრამ მე აღარ მიმაჩნია საჭიროთ ავღნიშნო ამ მოკლე წერილში, მისი წარსული მდგომარეობა, ვინაიდგან ვინც ოდნავ მაინც თვალ-ყურს ადევნებდა. მის ყოფა-ცხოვრებას, ის ნათლათ წარმოიდგენს მის წარსულ გაჭირვებას. წარსული იყო და წავიდა; ჩვენ ეხლა გვაინტერესებს აწმყო და მომავალი სოფლის მასწავლებლისა აწმყო და მომავალი სოფლის მასწავლებლისა. გადავავლოთ თვალი ჩვენს ეხლანდელ მდგომარეობას და დავრწმუნდებით, რომ აწმყო არ გვწყალობს და მომავალი კარგს არას გვიქადის: იფიქრა თუ არა რუსეთის რევოლუციამ, მასწავლებელი, როგორც დაბეჩავებული მუშა, აღტაცებით შეხვდა მას, როგორც წყაროს, რომელსაც უნდა წაეხვეტა ყოველივე უსამართლოება, უთანასწორობა. სოფლის მასწავლებლებმა, საკაცობრიო ინტერესების გარდა, თვისი პირადი ინტერესებიც წამოაყენა: მას ამოსკდა გულიდან სიმართლის ხმა; ეს ხმა სამართლიანათ მოითხოვდა სოფლის მასწავლებელის გათელილ პირობების აღდგენას, მისი შრომის დაფასებას მატერიალურ მდგომარეობის გაუმჯობესებას, მაგრამ სოფლის მასწავლებელის ხმა დარჩა „ხმათ მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა“. იგი არ იცვნეს მუშათა და უყურადღებოთ დასტოვეს, ამას ნათლათ ვხედავთ, ვინაიდგან სხვა მუშების მდგომარეობა, მასთან შედარებით გაუმჯობესდა. თუ უბრალო დარაჯი რკინის გზის მუშა ღებულობს თვეში ათ თუმანს, ნუ თუ ჩვენ რომლებსაც არა ნაკლები ღვაწლი მიგვიძღვის საზოგადოების წინაშე, არა ვართ ღირსნი მათთან თანასწორობისა? (შესაძლებელია ჩვენნ მუშებათ არ გვთვლიდენ, ვინაიდგან თოხი და ბარი არ გვიკავია ხელში). ეხლანდელ ზღაპრულ-სიძვირის დროს, ჩვენი თვიური ჯამაგირი განა დაცინვა და დაბრიყვება არ არის!? მივიღოთ ზომები ამხანაგებო, ამის წინააღმდეგ და შეერთებული ძალით, გაორკეცებული ენერგიით ჩვენ თვითონ გავაუმჯობესოთ ჩვენი მდგომარეობა. კმარა, რაც ვითმინეთ ყველაფერს სასღვარი აქვს. ზედმეტი მოქალაქობრივი გამბედაობა და საქმიანობა მიგვიყვანს დანიშნულ მიზნამდის.

ნინო ბუაჩიძე.

მოწერილი ამბები.

სოფელი ხიდისთავი.

(გურია)

სოფელი ხიდისთავი მდებარეობს აღმოსავლეთ გურიაში და გაშენებულია აჭარა-გურიის მთის კალთებზედ. შუაში ჩამოურბის ანკარა მდინარე, სახელწოდებით გუბაზეული, რომლის ნაპირები მოფენილია მრავალ-გვარ ბაღ-ვენახ-ხეხილებით. ბუნება ძლიერ წარმტაცია, მეტადრე ზაფხულობით; ის თავის მშვენიერებით ადამიანს სიხარულის ჟრუანტელს ჰგვრის. ეს სოფელი ცნობილია, როგორც სააგარაკო ადგილი და სადგური აგარაკ ბახმაროისა, სადაც აუარებელი მოაგარაკე იყრის თავს ზაფხულობით და მიეშურება სახელგანთქმულ ბახმაროზედ. ამ სოფელში არის თუმცა პატარა მაგრამ მეტად ლამაზი ბაზარი ევროპიულათ მოწყობილი სავაჭროებით, რომელიც უძველეს ბაზრად ითვლება გურიაში. ამ სოფლის მცხოვრებლებს შეადგენენ წვრილი მესაკუთრეები, რომლებსაც სახნავ-სათესი მიწა თითქმის არ მოეპოვებათ, მაგრამ რაც აქვთ, ის ძალიან ნაყოფიერთა. მეურნეობას აქაური მცხოვრებნი არ მისდევენ მიუხედავათ იმისა, რომ მიწა ნოყიერია. ნაცვლად სიმინდის და ლობიოს თესვისა (ორი კვირის საყოფიც არ მოსდით) რომ ვენახს, ხეხილს და ბოსტნეულებას აშენებდნენ, მაშინ მიწა მცხოვრებთ უფრო დიდ სარგებლობას მოუტანდა, მაგრამ, როგორც ზევით ვთქვი, აქაურები მეურნეობას გაურბიან და თავის ოჯახის გამოსაკვებათ ხშირათ გადიან სხვა და სხვა ქალაქებში ფაბრიკა-ქარხნებში სამუშაოდ და სახლში დაბრუნებისას მცირედი გროშიც არ მოყვებათ ხოლმე. ამის გამო ხშირათ სიღარიბეს განიცდიან. მიუხედავათ ყოველ-გვარ სიღარიბისა, აქაური მცხოვრებნი ძლიერ მისდევენ სწავლა-განათლებას, რომლისთვისაც უკანასკნელ კაპიკსაც არ დაზოგავენ ამ მხრით ეს სოფელი მოწინავე კუთხეთ ითვლება მთელ აღმოსავლეთ გურიაში. აქ არსებობს სხვადასხვა კულტურული დაწესებულებან: [illegible] პირველ დაწყებითი [illegible] [illegible]ვალ პირველ დაწყებითი სასწავლებელი, ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოებ. განყოფილებ, წიგნ საცავ, სამკითხველო [illegible] სამ[illegible] იქნება, რაც ამ სოფელში [illegible] [illegible]რატიულ პარტიის ორგანიზაცია, სადაც წევრების რიცხვი დღითი დღე იზრდება და თანაგრძნობაც ბევრი ყავს, მაგრამ საუბედუროთ აქაც იჩინა ერთგვარმა წვრილმანმა საპარტიათაშორისო შუღლმა მაგრამ; იმედია, ეს ჩვენი პარტიის განვითარებას და პარტიათა შორის ნორმალურ, კულტურულ დამოკიდებულების დამყარებას ხელს ვერ შეუშლის.

ბესოშვილი.

რედაქტორ-გამომცემელი **დ. ბ. კვირკელია.**

რკინიგზის მიმოსვლა.

დრო ადგილობრივია ნაჩვენები.

ქ. ქუთაისს მოდის.

თფილისიდან	დილის	7 ს. 47 წ.
„	საღამ.	8 ს. 49 „
ბათომიდან	დილით	12 ს. 55 „
„	ღამის	11 ს. 42 „
„	დილის	10 ს. 20 „
ფოთიდან	დილის	8 ს. 17 „
ტყიბულიდან	საღამოს	6 ს. „
	დილის	9 ს. 10 „
ხაშურიდან	დილის	9 ს. 24 „

ქ. ქუთაისიდან გადის.

თფილისისაკენ	დილის	8 ს. 25 „
„	ღამის	10 ს. 20 „
ბათომისაკენ	საღამოს	7 ს. 1 „
„	დღით	1 ს. 40 „
„	დილის	6 ს. 20 „
ფოთისაკენ	დილით	3 ს. 18 წ.
ტყიბულისაკენ	დილის	7 ს. 57 „
„	დღით	2 ს. 37 „
ხაშურისაკენ	დღით	4 ს. 40 „

იყიდება წლის გასათბობიანი ცინკის
ვანა
იკითხეთ გენერლის ქუჩ. ფეიქაროვის სახლი

ექიმები

ი. ჩარექოვი ქალაქის საავადმყოფოს ორდინატორი. იღებს კანის, ვენერიულ და სიფილისიან ავადმყოფებს. (სისხლში უსხმა „606“ და „914“) დილით $12^1/_2$—2 საათ. საღამოს 6—8 ს. მისამართი. ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახ. ტელეფონი № 135.

გ. ი. გოქიელი ელექტრონისა და სინათლის კაბინეტი. შინაგანი, ნერვებისა და ვენერიულ ავადმყოფთათვის. ავადმყოფები მიიღებიან დილის 9—12 საათ. და საღ. 6—8 საათ. ალექსანდრ. ქ. საკუთარი სახ.

ა. მ. ასათიანი ღებულობს ქალურ, ვენერიულ და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს ყოველდღე დილის 11—2 საათამდე, საღამოს 6—8 საათამდი პუშკინისა და ბალახვანის ქ. კუთხე სახლი № 3 ტელეფონი № 101.

ექიმი ვალერიანე მ. ლორთქიფანიძე იღებს შინაგანი, ბავშთა და ნერვების სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 11—2 საათ. საღამოს 7—9 ს. პუშკინის ქუჩა, ცეტუშინსკის სახლი.

დოკტორი მედიცინისა პრივატ დოცენტი **ვარლამ პავლეს ძე მოსეშვილი** დაბრუნდა და განაახლა მიღება ავადმყოფებისა დილის 8—2 საათამდე და საღამოს 6—9 საათამდი. მისამართი: გოსპიტლის ქუჩა საკუთარი სახლი.

თბილისში მიიღება ხელის მოწერა ყოველდღიურ საპოლიტიკო და სალიტერატურო ეროვნულ-დემოკრატიულ მიმართულების გაზეთზე

1917 „**საქართველო**“ 1917

გაზეთის ფასი: მთელის წლით 15 მან. ნახევარი წლით—9 მან. 3 თვით 5 მანეთი, ერთის თვით 1 მან. 4 აბაზი. წლიურ ხელის მომწერთ ნაწილობითაც შეუძლიანთ ფულის გადახდა: ხელის მოწერის დროს 7 მან. 1 მარტს 5 მან. და 1 თიბათვეს 3 მან. მისამართის გამოცვლა 10 შაური ფოსტის მარკით.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, მოსკოვის ქუჩა № 4, ანუ ფოსტის ყუთი № 76. **კანტორა** ღია არის დილის 9—3 საათამდის და საღამოს 5—7 საათამდე. ტელეფონი 15—73.

რედაქტორი: **გრიგოლ ვეშაპელი.**

გამომცემელი: **ამხანაგობა „საქართველო“**